

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późno zm.), stwierdził, że R. M. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 38 686,79 zł, w tym:

1. na ubezpieczenia społeczne za okres od 2010-11 do 2011-10 z tytułu:

składek w wysokości

odsetek za zwłokę w wysokości

kosztów upomnienia w wysokości

kosztów egzekucyjnych w wysokości

2. na ubezpieczenie zdrowotne za okres 2010-11 do 2011-10 z tytułu:

składek w wysokości

odsetek za zwłokę w wysokości

kosztów upomnienia w wysokości

kosztów egzekucyjnych w wysokości

14946,71 zł 12117,00 zł 88,00 zł 976,80 zł

4236,83 zł 3423,00 zł 70,40 zł 276,60 zł.

3. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres

11. 2010 r. do 10. 2011 r. z tytułu:

- składek w wysokości 1312,45 zł

-odsetek za zwłokę w wysokości 1064,00 zł

-kosztów upomnienia w wysokości 88,00 zł

-kosztów egzekucyjnych w wysokości 87,00 zł.

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy, odsetki naliczane będą nadal do dnia zapłaty, włącznie z tym dniem. Odsetki za zwłokę winny być liczone na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900). (decyzja k. 25 - 27)

Od powyższej decyzji R. M. oraz B. M. odwołania złożyli w dniu 14 listopada 2019 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że jej treść dotyczy wyłącznie płatnika - małżonka R. M. - oraz wskazanie, że w związku z faktem, iż zobowiązania będące przedmiotem decyzji powstały po ustanowieniu rozdzielności majątkowej

małżeńskiej, współmałżonka B. M. nie ponosi jakiejkolwiek odpowiedzialności za ww. zobowiązania składkowe. Skarżący w uzasadnieniu wskazali, że w dniu 27 marca 1992 roku przed notariuszem w S. została zawarta umowa w przedmiocie wyłączenia wspólności ustawowej małżeńskiej. Stwierdzić zatem według odwołujących należy, że zobowiązania będące przedmiotem zaskarżonej decyzji, dotyczące składek należnych za okres 11.2010 r. do 10.2011 r., powstały już w okresie, istnienia ustroju rozdzielności majątkowej małżeńskiej, a tym samym wyłączona jest jakakolwiek odpowiedzialność za wskazane zobowiązania małżonki B. M.. (odwołanie k. 3 – 4 verte, odwołanie k. 3 – 4 verte akt o sygn. VIII U 5146/19)

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od każdego z ubezpieczonych na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł., według norm przepisanych. Organ rentowy dodatkowo podkreślił, że nawet gdyby przyjąć, iż faktycznie małżonkowie B. i R. M. nie posiadają majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską to przedmiotowa okoliczność pozostaje bez wpływu na poprawność wydanej przez organ rentowy decyzji, bowiem wówczas na jej podstawie organ nie będzie prowadził egzekucji z majątku objętego wspólnością, gdyż taka egzekucja z oczywistych przyczyn byłaby niemożliwa do przeprowadzenia, zaś odpowiedzialność małżonka za zobowiązania składkowe powstaje z mocy prawa. (odpowiedź na odwołanie k. 6 – 7, odpowiedź na odwołanie k. 6 – 7 akt o sygn. VIII U 5146/19)

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd Okręgowy w Łodzi sprawy o sygn. akt: VIII U 5145/19 i VIII U 5146/19 połączył ze sprawą VIII U 5145/19 celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. (okoliczność bezsporna)

Na terminie rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku z dnia 15.09.2020 r. profesjonalny pełnomocnik wnioskodawców poparł odwołanie i wskazał, iż skarżący kwestionują jedynie skierowanie decyzji także do wnioskodawczyni B. M.. Nadto wniósł on o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań. (oświadczenie pełnomocnika wnioskodawców 00:03:50, 00:12:42, oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:13:37 e – protokół z dnia 15.09.2020 r., płyta CD k. 43)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca R. M. i wnioskodawczyni B. M. zawarli związek małżeński w dniu 16 września 1982 r. (okoliczność bezsporna)

Wnioskodawca od 1986 r. prowadzi własną pozarolniczą działalność gospodarczą. (okoliczności bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawcy 00:07:20, płyta CD k. 43)

Z tytułu przedmiotowej działalności R. M. zgłosił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako płatnik składek. (okoliczność bezsporna)

B. M. od 16.07.2008 r. prowadzi własną jednoosobową pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą Biuro (...) w Ł.. (wydruk z (...) k. 31)

Początkowo między małżonkami M. istniał ustrój wspólności ustawowej małżeńskiej. Jednakże z powodu mającej miejsce w 1990 r. niewypłacalności wnioskodawcy spowodowanej zadłużeniem wobec ZUS, US oraz w banku, postanowili oni zmienić ten ustrój. Miało to na celu w przyszłość uchronić małżonkę przed skutkami działań związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą jej męża. (zeznania wnioskodawcy 00:07:20, płyta CD k. 43)

Na mocy małżeńskiej umowy majątkowej zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 27.03.1992 r. małżonkowie M. wyłączyli ustrój wspólności ustawowej małżeńskiej i oświadczyli, że odnośnie swoich przyszłych stosunków majątkowych jakie powstaną w toku trwania ich małżeństwa wyłączają wspólność ustawową z tym skutkiem, że wszelkie przedmioty majątkowe łącznie z gotówką nabyte po dacie 27.03.1992 r. przez któregokolwiek z małżonków pod jakimkolwiek tytułem: tak odpłatnym jak i nieodpłatnym będą stanowiły odrębny majątek małżonka, który je

nabył. (małżeńska umowa majątkowa k. 5 – 5 verte, zeznania wnioskodawcy 00:07:20, płyta CD k. 43, zeznania wnioskodawczyni 00:12:08, płyta CD k. 43)

Wskazany powyżej małżeński ustrój odrębności majątkowej w żadnym momencie nie został zniesiony. Małżonkowie M. nie posiadają żadnego wspólnego majątku, zakupiona przez nich w dniu 30.11.2007 r. nieruchomość weszła w skład majątków odrębnych każdego z małżonków. W księdze wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości znalazł się zaś błędny wpis, że należy ona do majątku wspólnego małżonków. Wnioskodawcy nie złożyli wniosku o sprostowaniu powyższego wpisu w Wydziale Ksiąg Wieczystych, gdyż nie zamierzali sprzedawać swoich udziałów w tej nieruchomości. W umowie kredytowej na zakup nieruchomości znalazł się prawidłowy zapis o rozdzielnosci majątkowej. (umowa sprzedaży k. 25 – 30, wydruk z treści księgi wieczystej k. 9 – 10, zeznania wnioskodawcy 00:07:20, płyta CD k. 43, zeznania wnioskodawczyni 00:12:08, płyta CD k. 43)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS, nadto o dokumenty w postaci: małżeńskiej umowy majątkowej z dnia 27.03.1992 r. i oraz umowy sprzedaży z dnia 30.11.2007 r. oraz o zeznania wnioskodawców, które to dowody nie zostały skutecznie zakwestionowane przez organ rentowy.

Zebrane dokumenty nie nasuwają wątpliwości i pozwalają tym samym na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 266) osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz osoby z nimi współpracujące podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Stosowanie zaś do treści art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Według art. 32 cytowanej ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W świetle znajdującego odpowiednie zastosowanie na mocy art. 31 i 32 u.s.u.s. przepisu art. 26 u.o.p. podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki.

W myśl art. 29 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2020 r., poz. 1325 t.j.) w związku z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność za zobowiązania powstałe w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej obejmuje majątek odrębny dłużnika oraz majątek wspólny płatnika i jego małżonka.

W art. 29 u.o.p. stosowanego odpowiednio mowa zatem o odpowiedzialności płatnika składek. W art. 26 powołanej ustawy wskazano, że płatnik odpowiada całym swoim majątkiem, zaś w art. 29 doprecyzowano, że odpowiedzialność ta obejmuje majątek odrębny płatnika oraz majątek wspólny płatnika i jego małżonka.

Podkreślić na wstępie należy, że w niniejszej sprawie wnioskodawcy kwestionowali jedynie skierowanie zaskarżonej decyzji w przedmiocie odpowiedzialności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne także wobec B. M..

W ocenie Sądu analizując jednak szczegółowo treść przedmiotowej decyzji mimo, iż w nagłówku jest wymieniony płatnik R. M. oraz jego małżonka B. M. to adresatem tego aktu jest tylko i wyłącznie wnioskodawca. W dalszej części decyzji bowiem, rozstrzygnięcie o istocie sprawy dotyczy tylko R. M., gdyż organ rentowy stwierdza, że **to R. M. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.**

Zaskarżona decyzja nie przenosi zatem odpowiedzialności za zobowiązanie z tytułu zaległych składek na odwołującą, lecz ma charakter informacyjny – organ rentowy wskazuje, że ustalił, iż zaległość dłużnika z tytułu poszczególnych składek opiewa na wskazane w decyzji kwoty. W sentencji zaskarżonej decyzji nie ma mowy o charakterze odpowiedzialności odwołującej, jednakże wskazano art. 29 § 1 i u.o.p. Oznacza to, że organ rentowy informuje odwołującą o tym, że jej współmałżonek ponosi odpowiedzialność z majątku wspólnego (jeśli takowy istnieje) w zakresie wskazanych w decyzji kwot.

Wbrew twierdzeniom odwołujących się z zaskarżonej decyzji nie wynika, jakoby B. M. miała ponosić odpowiedzialność majątkiem osobistym za zobowiązania męża, gdyż w ogóle nie ma i z powołanych wyżej względów nie może być mowy o jej odpowiedzialności – w świetle powołanych przepisów to dłużnik ponosi odpowiedzialność całym swoim majątkiem osobistym oraz majątkiem wspólnym jego i jego małżonka (jeśli takowy istnieje).

Odnośnie okoliczności dotyczącej tego, z jakiego majątku ma nastąpić zaspokojenie należności składkowych wnioskodawcy, to zaznaczyć trzeba, że w niniejszej sprawie faktycznie kwota, do której małżonka R. M. ponosi odpowiedzialność, z uwagi na zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej, ograniczona jest do wysokości jego majątku odrębnego. Jednakże w toku postępowania sądowego w sprawie z odwołania od decyzji ZUS w przedmiocie odpowiedzialności za zaległości z tytułu składek małżonka, Sąd nie musi ustalać, czy i jaki majątek małżonków istnieje (istniał), czy został on podzielony, wreszcie (w przypadku istnienia majątku wspólnego) jaka jest wysokość udziału, jaki małżonka uzyskał w majątku wspólnym. Badanie takie nastąpi dopiero w postępowaniu egzekucyjnym. Przepis art. 319 k.p.c. zwalnia sąd od badania i oznaczenia już w wyroku masy majątkowej, z której odpowiada dłużnik (por. KPC komentarz pod red. Z. Resicha i W. Siedleckiego, W-wa 1976 str. 502 oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1976 roku, IV PR 135/76, OSN 1977, Nr 4, poz. 80).

W związku z tym przepis art. 319 k.p.c. stanowi, że jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych, albo do wysokości ich wartości, Sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów, ani ich wartości, uwzględnić powództwo, zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. (por. wyrok SN z dnia 22 października 1977 r. w sprawie II CR 335/77, opubl. LEX nr 7959)

W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu Okręgowego nie ma zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność, że na mocy małżeńskiej umowy majątkowej z dnia 27.03.1992 r. małżonkowie M. wyłączyli ustrój wspólności ustawowej małżeńskiej. Ustalenie bowiem, czy istnieje majątek pozwalający na zaspokojenie przypadającej od dłużnika należności, należy do postępowania egzekucyjnego.

Organ rentowy prawidłowo w zaskarżonej decyzji przyjął odpowiedzialność ubezpieczonego R. M. jako dłużnika za dług wynikający z nieopłaconych składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, natomiast ustalenie, czy istnieje majątek pozwalający na zaspokojenie przypadającej od dłużnika należności, należy do postępowania egzekucyjnego, a wnioskodawczyni – współmałżonka B. M. ma prawo do powołania się w jego toku na ograniczenie odpowiedzialności w związku z zawartą umową majątkową małżeńską.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołania B. M. i R. M. jako niezasadne, potwierdzając tym samym prawidłowość decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 30 września 2019 r.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawców.

29 X 2020 roku.